

Το ευρωπαϊκό μουσικό οικοσύστημα

Ένας ορισμός του εννοιολογικού πλαισίου του ευρωπαϊκού μουσικού οικοσυστήματος για την κατανόηση και την προώθηση της ποικιλομορφίας, της δημιουργικότητας και της αλληλεγγύης του, που το καθιστά ανταγωνιστικό, ανθεκτικό και ελκυστικό

Συνοπτική παρουσίαση

Ο τομέας της ευρωπαϊκής μουσικής βρίσκεται στον 21ο αιώνα μπροστά σε ένα σταυροδρόμι. Η ζήτηση για μουσική έφτασε σε νέα επίπεδα, με τα οικονομικά αποτελέσματα στους κύριους επιχειρηματικούς τομείς του τομέα να δείχνουν μια σταθερή ανάκαμψη μετά την πανδημία του κορονοϊού. Ταυτόχρονα, η μετατόπιση των κοινωνικών, πολιτιστικών και τεχνολογικών τάσεων δημιουργεί μια αυξανόμενη πολυπλοκότητα, παράλληλα με τη μετατόπιση της δυναμικής και των αλληλεξαρτήσεων εντός του τομέα.

Η αντίληψη ότι ο τομέας της μουσικής χαρακτηρίζεται όλο και περισσότερο από την πολυπλοκότητα και τις αλληλεξαρτήσεις του έχει ως αποτέλεσμα την κατανόηση του τομέα λιγότερο όσον αφορά τις παραδοσιακές γραμμικές αλυσίδες αξίας του και περισσότερο ως μουσικό οικοσύστημα. Η τάση εννοιολόγησης ενός σύνθετου τομέα ως οικοσυστήματος παρατηρείται επίσης και σε άλλους τομείς και αποτελεί τη βασική προϋπόθεση της βιομηχανικής στρατηγικής της ΕΕ.

Σε αυτό το κείμενο, περιγράφουμε το **ευρωπαϊκό μουσικό οικοσύστημα ως το δίκτυο των φορέων του μουσικού τομέα, το περιβάλλον τους, τις αλληλεξαρτήσεις και τις αλληλεπιδράσεις τους μέσω της παραγωγής, της διανομής και της κατανάλωσης της μουσικής, έτσι ώστε να δημιουργείται αξία για το ίδιο το σύστημα και για τα συστήματα στα οποία ανήκει.**

Σε αυτόν τον ορισμό οι φορείς κυμαίνονται από μουσικούς έως ακροατήρια και υπεύθυνους χάραξης πολιτικής, μπορούν επίσης να είναι ψηφιακού χαρακτήρα, π.χ. αλγόριθμοι ή τεχνητή νοημοσύνη. Το περιβάλλον τους αποτελείται από υλικά περιουσιακά στοιχεία όπως χώρους ή ψηφιακές υποδομές, αλλά και άυλα χαρακτηριστικά όπως κανόνες και νομοθεσίες, κοινωνικές συμβάσεις ή πολιτικές ιδέες. Οι φορείς εντός ενός οικοσυστήματος δεν είναι μόνο αλληλένδετοι, αλλά και αλληλεξαρτώμενοι και δημιουργούν αξία επηρεάζοντας τους άλλους με πολιτιστικό, οικονομικό και κοινωνικό τρόπο.

Ο τομέας μπορεί να γίνει κατανοητός ως ένα ιδιαίτερα προσαρμοστικό και ανταποκρινόμενο οικοσύστημα που είναι σε θέση να αντιμετωπίζει τις γενικές εξελίξεις μιας κρίσης, όπως η κλιματική αλλαγή, η έλλειψη εργατικού δυναμικού ή οι μεταβαλλόμενες προτιμήσεις των καταναλωτών, καθώς και τις τομεακές προκλήσεις, όπως η ενοποίηση της αγοράς, η «πλατφορμοποίηση» και ο προσδιορισμός των πολιτικών επιταγών για το βιώσιμο και ανθεκτικό μέλλον του.

Ως αποτέλεσμα των προκλήσεων, μπορεί κανείς να δει, ιδιαίτερα στον τομέα της ευρωπαϊκής μουσικής, νέες συν-οργανωμένες δομές οικοσυστήματος που αναδύονται σε ολόκληρο τον τομέα της μουσικής, στις οποίες συμμετέχει ένας αυξανόμενος αριθμός μικρών και μεσαίων παραγόντων και οι οποίες βασίζονται στη συνεργασία, την καινοτομία και την ποικιλομορφία, όπως τα πιο ανοιχτά μουσικά δίκτυα, δηλαδή οι πιο ανοιχτές μουσικές δραστηριότητες στην πόλη και τα πιο ανοιχτά μουσικά συνέδρια και φεστιβάλ. Αυτές οι δομές επιτρέπουν τον προσανατολισμό και τη συνεργασία πέρα από τα προηγούμενα όρια των τομέων και των πολιτισμών. Δημιουργούν εννοιολογικά το άνοιγμα σε άλλα γειτονικά (μη μουσικά) οικοσυστήματα όπως το εκπαιδευτικό σύστημα, τα συστήματα υγείας και ευημερίας, έως και σε συστήματα πολεοδομικού σχεδιασμού και ανάπτυξης.

Η Ευρώπη παρέχει ένα μοναδικό και γόνιμο έδαφος για τη φιλοξενία αυτών των εξελίξεων. Σε σύγκριση με την μουσική αγορά των ΗΠΑ, η Ευρώπη υστερεί όσον αφορά την ισχύ της στην αγορά με γνώμονα τους επενδυτές, αλλά με τις υπάρχουσες συν-οργανωμένες δομές της, το ευρωπαϊκό μουσικό οικοσύστημα μπορεί να θεωρηθεί ως αντίβαρο στον βορειοαμερικανικό ή τον ταχέως αναπτυσσόμενο ασιατικό μουσικό τομέα. Για να βελτιωθεί το ευρωπαϊκό μουσικό οικοσύστημα, να ενισχυθούν οι οικονομικές δυνατότητες και η ανθεκτικότητά του και για να μπορέσει η μουσική να βελτιστοποιήσει τον κοινωνικό και πολιτιστικό της αντίκτυπο, αυτές οι δομές χρειάζονται υποστήριξη. Η έννοια ενός μουσικού τομέα που νοείται ως οικοσύστημα παρέχει νέες ευκαιρίες για μέτρα πολιτικής και μηχανισμούς υποστήριξης για την ενίσχυσή του και τη διατήρηση του ανταγωνιστικού του πλεονεκτήματος, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της εκπαίδευσης, της επένδυσης σε μακροπρόθεσμα προγράμματα, της βελτιστοποίησης των δευτερογενών επιπτώσεων με τους γειτονικούς τομείς, της ενίσχυσης της κοινωνικοοικονομικής κατάστασης των μεμονωμένων δημιουργών, της υποστήριξης των τοπικών δημιουργικών κοινοτήτων και της υιοθέτησης μιας πολιτικής που βασίζεται στα δεδομένα. Μια διορατική ευρωπαϊκή μουσική πολιτική βασισμένη σε αυτές τις γραμμές δράσης θα ενθάρρυνε την ανάπτυξη νέων, πιο ανοικτών δομών, θα ενίσχυε τις υφιστάμενες δομές και θα απελευθέρωνε το πλήρες δυναμικό του μουσικού οικοσυστήματος.